

Meta Stat Membru jkun meħtieġ jagħti deċiżjoni dwar talba għal estradizzjoni mressqa minn Stat terz fir-rigward ta' ċittadin ta' Stat tal-Assoċjazzjoni Ewropea għall-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa Parti fil-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, dan l-Istat Membru għandu jivverifika li dan iċ-ċittadin ma jkunx ser ikun suġġett għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pjeni jew trattamenti inumani jew degradanti

Qabel jikkunsidra li jeżegwixxi t-talba għal estradizzjoni, l-Istat Membru għandu jinforma lill-Istat tal-EFTA dwarha sabiex dan tal-aħħar ikun jista' jitlob il-konsenja taċ-ċittadin tiegħu

Fis-sentenza **Ruska Federacija** (C-897/19 PPU), mogħtija fit-2 ta' April 2020 fil-kuntest tal-proċedura b'urgenza għal deċiżjoni preliminari, l-Awla Manja tal-Qorti tal-Ġustizzja tat deċiżjoni dwar l-obbligi ta' Stat Membru li jkun meħtieġ jagħti deċiżjoni dwar talba għal estradizzjoni mressqa minn Stat terz fir-rigward ta' ċittadin ta' Stat li ma huwiex Membru tal-Unjoni Ewropea iżda li huwa Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea għall-Kummerċ Ħieles (EFTA) u Parti fil-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE)¹. **Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-Istat Membru rikjest għandu jivverifika, qabel kollox, konformement mal-Artikolu 19(2) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar 'il quddiem il-"Karta"), li, fil-każ ta' estradizzjoni, l-individwu kkonċernat ma jkunx ser ikun espost għar-riskju li jiġi suġġett għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pjeni jew trattamenti inumani jew degradanti. Issa, fil-kuntest ta' din il-verifika, jikkostitwixxi element partikolarment serju l-fatt li l-individwu kkonċernat, qabel kiseb in-nazzjonalità tal-Istat tal-EFTA kkonċernat, kien ingħata l-ażil minn dan l-Istat, preċiżament minħabba l-proċeduri li wasslu għat-talba għal estradizzjoni. Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, qabel jikkunsidra li jeżegwixxi din it-talba, l-imsemmi Stat Membru għandu jinforma lill-Istat tal-EFTA dwarha sabiex dan tal-aħħar ikun jista' jitlob il-konsenja taċ-ċittadin tiegħu, bil-kundizzjoni li l-imsemmi Stat tal-EFTA jkollu l-kompetenza, skont id-dritt nazzjonali tiegħu, li jiftaħ proċeduri kontra dan iċ-ċittadin fir-rigward ta' fatti mwettqa barra mit-territorju nazzjonali tiegħu.**

F'din il-kawża, fl-20 ta' Mejju 2015, ċittadin Russu kien is-suġġett ta' avviż għal ftitxija internazzjonali ppubblikat mill-uffiċju tal-Interpol f'Moska. Fit-30 ta' Ġunju 2019, dan iċ-ċittadin, li fil-frattemp kien kiseb in-nazzjonalità Islandiża, ġie arrestat fil-Kroazja fuq il-bażi tal-imsemmi avviż għal ftitxija internazzjonali. Fis-6 ta' Awwissu 2019, l-awtoritajiet Kroati saritilhom talba għal estradizzjoni mir-Russja. Il-qorti Kroata responsabbli sabiex tagħti deċiżjoni dwar l-estradizzjoni qieset li l-kundizzjonijiet legali kienu ssodisfatti u awwtorizzat din l-estradizzjoni.

L-individwu kkonċernat għalhekk talab l-annullament ta' din id-deċiżjoni quddiem il-Vrhovni sud (il-Qorti Suprema, il-Kroazja). F'dan il-kuntest huwa invoka l-eżistenza ta' riskju ta' tortura u ta' trattamenti inumani u degradanti fil-każ ta' estradizzjoni lejn ir-Russja u l-fatt li, qabel ma kien kiseb in-nazzjonalità Islandiża, l-Islanda kienet irrikonoxxietlu l-istatus ta' refuġjat, preċiżament minħabba l-proċeduri li kien is-suġġett tagħhom fir-Russja. Huwa allega wkoll nuqqas ta' teħid inkunsiderazzjoni tas-sentenza Petruhhin², li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li Stat Membru li

¹Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 52, p. 3).

²Sentenza tas-6 ta' Settembru 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630); ara wkoll l-Istqarrija għall-Istampa Nru 84/2016.

ssirlu talba għal estradizzjoni fir-rigward ta' ċittadin tal-Unjoni, li jkun ċittadin ta' Stat Membru ieħor u li jkun jinsab fit-territorju tiegħu, għandu jinforma b'din it-talba lil dan l-Istat Membru tal-aħħar u, fuq talba ta' dan tal-aħħar, għandu jikkonsenjalu l-imsemmi ċittadin, konformement mad-Deċiżjoni Qafas 2002/584³, bil-kundizzjoni li l-Istat Membru li tiegħu jkollu n-nazzjonalità dan iċ-ċittadin ikollu l-kompetenza li jiftaħ proċeduri għall-fatti mwettqa barra mit-territorju nazzjonali tiegħu.

Fil-kawża inezami, il-Vrhovni sud (il-Qorti Suprema) staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja jekk kienx hemm lok li tiġi segwita l-interpretazzjoni mogħtija fis-sentenza Petruhhin f'sitwazzjoni li ma tikkonċernax ċittadin tal-Unjoni iżda ċittadin Islandiż, sa fejn l-Islanda hija Stat tal-EFTA u Parti fil-Ftehim ŻEE.

Fl-ewwel lok, il-Qorti tal-Ġustizzja eżaminat l-applikabbiltà tad-dritt tal-Unjoni għal din is-sitwazzjoni. F'dan ir-rigward, hija indikat li, sa fejn ma huwiex involut ċittadin tal-Unjoni li mar fi Stat Membru differenti minn dak tan-nazzjonalità tiegħu iżda huwa involut ċittadin ta' Stat terz, l-Artikoli 18 TFUE (projbizzjoni ta' diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità) u 21 TFUE (libertà ta' moviment u ta' residenza taċ-ċittadini tal-Unjoni), interpretati fis-sentenza Petruhhin, ma humiex applikabbli għall-kawża inezami. Madankollu, is-sitwazzjoni inkwistjoni taqa' effettivament fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni u, b'mod iktar preċiż, fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim ŻEE, li jagħmel parti integrali mid-dritt tal-Unjoni bħala ftehim internazzjonali konkluz mill-Unjoni. Sabiex waslet għal din il-konkluzjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat, qabel kollox, ir-relazzjonijiet privileġġati li l-Islanda għandha mal-Unjoni sa fejn, minbarra li hija Membru taż-żona ta' Schengen u Parti fil-Ftehim ŻEE, l-Islanda tipparteċipa fis-sistema ta' ažil Ewropew komuni u kkonkludiet ftehim dwar il-proċedura ta' konsenja mal-Unjoni⁴. Il-Qorti tal-Ġustizzja kompliet billi osservat li l-Artikolu 36 tal-Ftehim ŻEE jggarantixxi l-libertà li jiġu pprovduti servizzi u dan b'mod essenzjalment identiku għall-Artikolu 56 TFUE. Fl-aħħar nett, hija ddecidiet li l-libertà li jiġu pprovduti servizzi, kemm fis-sens tal-Artikolu 56 TFUE u kemm fis-sens tal-Ftehim ŻEE, tinkludi l-libertà li wieħed imur fi Stat ieħor sabiex hemmhekk jibbenefika minn servizz, li kien il-każ fil-kawża inezami sa fejn iċ-ċittadin Islandiż xtaq iqatta' l-vaganzi tiegħu fil-Kroazja u, għalhekk, xtaq jibbenefika minn servizzi marbuta mat-turiżmu hemmhekk.

Fit-tieni lok, wara li indikat li d-dispożizzjonijiet tal-Karta huma wkoll intiżi li japplikaw, peress li s-sitwazzjoni inkwistjoni hija rregolata mid-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja speċifikat il-portata tal-protezzjoni mogħtija mill-Artikolu 19(2) tal-Karta, li jipprovdli li hadd ma jista' jiġi estradat lejn Stat li fih ikun hemm riskju serju li ser jiġi suġġett għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pjeni jew trattamenti inumani jew degradanti oħra. B'hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li l-Istat Membru li jkun irċieva t-talba għal estradizzjoni għandu jivverifika, qabel jgħaddi għall-eventwali eżekuzzjoni tagħha, li din l-estradizzjoni ma tkunx ser tippregudika d-drittijiet imsemmija f'dan l-artikolu. Għal dan il-għan, hija enfasizzat li, fil-kawża inezami, il-fatt li l-individwu kkonċernat kien ingħata l-ažil fl-Islanda jikkostitwixxi element partikolarment serju għall-finijiet ta' din il-verifika. Dan jgħodd iktar u iktar f'sitwazzjoni fejn dan l-għoti kien ibbażat preċiżament fuq il-proċeduri kriminali li wasslu għat-talba għal estradizzjoni. Għaldaqstant, fl-assenza ta' ċirkustanzi speċifiċi, bħalma hija bidla importanti fis-sitwazzjoni fir-Russja jew elementi li juru li l-individwu kkonċernat kien naqas milli jsemmi l-imsemmija proċeduri kriminali meta ppreżenta l-applikazzjoni għal ažil tiegħu, id-deċiżjoni tal-awtoritajiet Islandiżi li tilqa' din it-talba għandha twassal lill-Kroazja tirrifjuta l-estradizzjoni.

Fit-tielet lok, fil-każ, b'mod partikolari, li l-Istat Membru li jkun irċieva t-talba għal estradizzjoni jqis li l-Karta ma tipprekludix l-eżekuzzjoni ta' din it-talba, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret li regoli nazzjonali li jipprojbixxu l-estradizzjoni taċ-ċittadini nazzjonali, bħalma huwa l-każ fil-Kroazja, jintroduċu differenza fit-trattament sa fejn iwasslu li iċ-ċittadini tal-Istati l-oħra tal-EFTA, li huma Parti fil-Ftehim ŻEE, ma jingħatawx l-istess protezzjoni kontra l-estradizzjoni. B'hekk, dawn ir-regoli jistgħu jaffettwaw il-libertà li jiġu pprovduti servizzi, fis-sens tal-Artikolu 36 tal-Ftehim ŻEE. Il-Qorti tal-

³Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2002/584/GAI tat-13 ta' Ġunju 2002 dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 34, rettifika fil-ĠU 2009, L 17, p. 45), kif emendata bid-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/299/GAI tas-26 ta' Frar 2009 (ĠU 2009, L 81, p. 24).

⁴Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika ta' l-Iżlanda u r-Renju tan-Norveġja dwar il-proċedura ta' konsenja bejn l-Istati Membri ta' l-Unjoni Ewropea u l-Iżlanda u n-Norveġja (ĠU 2006, L 292, p. 2), approvat, f'isem l-Unjoni, permezz tal-Artikolu 1 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2014/835/UE tas-27 ta' Novembru 2014 dwar il-konkluzjoni ta' Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika tal-Islanda u r-Renju tan-Norveġja dwar il-proċedura ta' konsenja bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea u l-Islanda u n-Norveġja (ĠU 2014, L 343, p. 1) u li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Novembru 2019.

Ġustizzja kompliet billi osservat li tali restrizzjoni tista' tiġi oġġustifikata fil-każ biss li tkun ibbażata fuq kunsiderazzjonijiet oġġettivi u proporzjonati mal-għan leġittimament imfittex mid-dritt nazzjonali. F'dan il-każ, l-għan li jiġi evitat ir-riskju ta' impunità tal-persuni li jinsabu f'territorju li ma jkunx dak li fih ikunu allegatament wettqu r-reat invokat huwa ta' natura leġittima. Barra minn hekk, regoli li jippermettu l-estradizzjoni ta' dawn il-persuni lejn Stat terz jidhru li huma adegwati sabiex jintlaħaq l-imsemmi għan. Madankollu, fir-rigward tan-natura proporzjonata ta' tali restrizzjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li għandu jiġi pprivileġġat l-iskambju ta' informazzjoni mal-Istat tal-EFTA li tiegħu l-persuna kkonċernata jkollha n-nazzjonalità, sabiex dan l-Istat jingħata l-opportunità jressaq talba għall-konsenja ta' dan iċ-ċittadin għall-finijiet ta' ftuħ ta' proċeduri. Fir-rigward tal-Islanda, peress li d-Deciżjoni Qafas 2002/584 ma tapplikax, tali konsenja tista' tkun possibbli fuq il-bażi tal-Ftehim dwar il-proċedura ta' konsenja, li d-dispożizzjonijiet tiegħu huma simili ħafna għal dawk tad-Deciżjoni Qafas.

B'hekk, bħala konklużjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li s-soluzzjoni adottata fis-sentenza Petruhhin għandha tiġi applikata b'analoġija għal ċittadin Islandiż li jinsab, fil-konfront tal-Istat terz li jkun qiegħed jitlob l-estradizzjoni tiegħu, f'sitwazzjoni oġġettivament paragonabbli għal dik ta' ċittadin tal-Unjoni li lilu, skont l-Artikolu 3(2) TUE, l-Unjoni toffri spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja mingħajr fruntieri interni li fi hdanu jiġi żgurat il-moviment liberu tal-persuni.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deciżjoni preliminari jippermetti, lill-qrati tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeciedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddecidix il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deciżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deciżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-test sħiħ tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355